

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İller İdaresi Genel Müdürlüğü

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İLLER İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 23635644.610- 7145
Konu : 7/36031 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesi

7/36031

SK U2

19.04.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 13.11.2020 tarihli ve 736706 sayılı yazınız.
b) İstanbul Valiliğinin 23.11.2020 tarihli ve 106451 sayılı yazısı.

İlgi (a) yazı ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Saliha Sera KADIGİL SÜTLÜ'ye ait 7/36031 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

2000'li yılların başından itibaren ülkemizde insan hak ve özgürlüklerinin genişletilmesi kapsamında birçok adım atılmıştır. Nüfus Kanununda yapılan değişikliklerle vatandaşların çocuklarına diledikleri ismi koyabilmelerinin önü açılmış, farklı dil ve lehçelerin öğrenilebilmesi için özel kursların açılabilmesine imkân tanınmıştır. Ülkemizde devrim niteliğinde bir başka adım ise 2004 yılında atılmış ve TRT 3 kanalında günde 45 dakikayı, kamu ve özel ulusal yayın lisansı sahibi radyo kuruluşlarında da günde 60 dakikayı aşmamak üzere farklı dil ve lehçelerde yayın yapılmasına olanak sağlanmıştır. 2008 yılında bu gelişme yasal güvenceye bağlanarak özel radyo ve televizyonlar ile TRT'de bu alana ilişkin tüm engeller kaldırılmıştır. Bu çerçevede TRT 6 tam zamanlı Kürtçe yayın yapmaya başlamış ve 2009 yılında ise özel radyo ve televizyonların da kesintisiz biçimde farklı dillerde yayın yapılabilmesi mümkün hale getirilmiştir.

Yapılan yasal değişikliklerle farklı dil ve lehçelerde de yayın ile Kürtçe özel kursların açılmasıyla başlayan süreç, eğitim öğretim yapmak için özel okullar açma hakkıyla devam etmiştir. Bu süreçte anadilde kurs, yayın, savunma hakkı gibi eğitim, sosyal ve kültürel alanda atılan adımlarla Kürtçenin özgürce konuşulması ve hayatın her alanında kullanılması yönünde imkân sağlanmıştır.

Bununla birlikte Kürtçe, 2012 – 2013 Eğitim Öğretim yılında devlet okullarında 5. sınıftan itibaren seçmeli ders olarak okutulmaya başlanmış ve zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasıyla da öğrenciler, Talim Terbiye Kurulunca gönderilen müfredat doğrultusunda eğitim öğretim yılı boyunca haftada 2 saat tercih ettikleri dersi alma imkânına kavuşmuşlardır. Yine bu zaman içerisinde Türkiye'de 'Yaşayan Diller Enstitüsü' kurulmuş ve üniversitelerde Kürt dili ve kültürüyle ilgili anabilim dalları açılarak farklı dil ve lehçelerle ilgili akademik araştırmalar yapılabilmesi, enstitü kurulması ve seçmeli ders konulabilmesinin önü açılarak Kürtçe kursun yanı sıra bazı fakültelerde seçmeli ders olarak okutulmaya başlanmıştır.

2009 yılında yapılan tüzük değişikliğiyle cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin yakınlarıyla anadillerinde görüşebilmeleri mümkün hale getirilmiş, mevzuatta değişikliğe gidilerek, sanığa savunmasını, kendisini daha iyi ifade edebileceğini beyan ettiği başka bir dilde yapabilme imkânı sağlanmıştır. Mahkemeler Kürtçe bilen bilirkişiler görevlendirmeye başlamıştır.

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İller İdaresi Genel Müdürlüğü

Siyasi Partiler Kanununda yapılan değişiklikle siyasi partiler hukukunun alanı genişletilerek herkesin anadilinde siyasi propaganda yapabilmesinin önündeki engeller kaldırılmıştır.

TBMM'nin 24. dönem (2011) üyelerini tanıtmak için hazırlanan katalogda diğer dillerin yanında ilk kez milletvekillerinin "Kürtçe" bilgilerine yer verilmiş, ihtiyaç duyulan yerlerde, Türkçe bilmeyen vatandaşların kamu hizmetlerinden eksiksiz yararlanmaları için idari birimler tarafından Kürtçe tercüman istihdamına başlanılmıştır.

Kültür Bakanlığı tarafından Kürt dili ve edebiyatının önemli bazı eserlerinin yayımına başlanılmış, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünce çeşitli illerde Kürtçe tiyatro oyunları sahnelenmiş ve Anadolu Ajansı (AA) 1 Eylül 2013 tarihinde Kürtçe yayın yapmaya başlamıştır.

Sonuç itibariyle bugün ülkemizde Kürtçe yasak olmadığı gibi Kürtçe tiyatro da yasak değildir. Yasak olan terör ve terör propagandasıdır. Dünyanın her yerinde bu böyle olup, terör propagandasının hangi dilde yapıldığının da önemi yoktur. Türkçe de yapılırsa başka bir dilde de yapılırsa terör propagandasının yasaklılığı bakımından sonuç değişmeyecektir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan